

انتخابات سعایت کرده باشند
۷- قبول مشاغلی که منافای حیثیات دولت و ملت باشد از طرف دول اجنبی (میرزا علی کازرونی)
بنده پیشنهاد می کنم که قسمت چهارم اینطور نوشته شود: معروف به حسن اخلاق و دیانت باشند و معتاد با استعمال افیون و مبتلا بامراض مسریه نباشند
(میرزا علی کازرونی)
بنده فقره چهارم را اینطور پیشنهاد می کنم

عدم محکومیت بفساد عقیده و اخلاق و تجاهر بفسق الی آخر (مساوات)
رئیس - پیشنهادات به کمیسیون ارسال می شود. بقیه مذاکرات می ماند برای جلسه بعد، جلسه آتیه روز ۵ شنبه ۴ ساعت قبل از ظهر دستور بقیه شور اول در قانون استخدام، مغالفتی نیست؟
(گفته شد خیر)

رئیس - راجع باهالی ارومیه بنده از آقایان نمایندگان آذربایجان تمنا کردم اظهارات ایشان را اصفا کنند اگر مطالبی دارند بمرض مجلس برسانند بطور خلاصه چیزی نوشته شده است ولی گمان نمی کنم در این جلسه بشود نتیجه گرفت قرائت می شود تکلیفش در جلسه بعد معلوم خواهد شد

(بمضمون ذیل قرائت شد)
ما امضاء کنندگان ذیل بامر ریاست محترم مجلس شورای ملی برای رسیدگی باظهارات اهالی ارومیه جلسه خصوصی تشکیل داده و در نتیجه پیشنهاد ذیل را تقدیم مجلس شورای ملی می نمایم
اولا کمیونی مر کبازنه نفر نمایندگان محترم انتخاب و به فقرات ذیل رسیدگی فرمایند

۱- کمیون فوق به حساب و وجه اعانه ارومیه رسیدگی و هر مبلغ نزد هر کس باشد بوسیله هیئت دولت مطالبه و وصول نمایند

ب- کمیون پیشنهاداتی دائر بطرز مساعدت علی بعموم مهاجرین ارومیه، صلح و سلماس چه در مرکز و چه در آذربایجان هستند تهیه و به مجلس شورای ملی تقدیم نمایند ۲۸ ذی قعدة ۱۳۴۰
رئیس - جزو دستور جلسه آتیه خواهد شد

محمد هاشم میرزا - انتخاب کمیون ها هم خوب است جزو دستور باشد
رئیس - این مسئله مدتی است جزو دستور است ولی آقایان مساعدت نمی فرمایند آقای معتمد التجار
(اجازه)

معتمد التجار - راجع باوضاع آذربایجان یاره عرایضی داشتم. اجازه می خواهم در جلسه آتیه در اول جلسه بمرض

آقایان برسانم
رئیس - بسیار خوب
جلسه تقریباً نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد

مؤتمن الملک
جلسه صد و دوازدهم
صورت مشروح مجلس یوم
۵ شنبه دهم شهر ذی قعدة ۱۳۴۰
مطابق پانزدهم سرطان
۱۳۰۱

مجلس ۲ ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید صورت مجلس یوم ۳ شنبه سیزدهم سرطان و آقای امیر ناصر قرائت نمودند
رئیس - آقای محمد هاشم میرزا .

(اجازه)
محمد هاشم میرزا - در جلسه گذشته بنده عرض کردم مربالغ رشدی چنانچه موافق قانون اسلام هست نمی تواندم خود را بدست گرفته و خودش شخصاً ادا کند در صورتی که امور سلطنت را در هجده سالگی شخص شخیص سلطان اداره میکنند دیگر لازم نیست در این لایحه قید شود اعضا ادارات حتماً ۲۱ سال داشته باشند و این دلیل بنده در صورت مجلس ذکر نشده.

رئیس - آقای حاج میرزا علی محمد .
(اجازه)

حاج میرزا علی محمد دولت آبادی - عرایض بنده ۲ قسمت بود یکی اینکه قیام برضد حکومت ملی توضیح شود . یکی هم اینکه بعد از نطق قیام اقدام هم نوشته شود . و در اینجا قسمت دوم نوشته نشده است .

رئیس - اشاره می شود . نسبت به صورت جلسه دیگر مذاکراتی نیست .

اظهاری نشد
رئیس - صورت مجلس با این فقره اصلاح تصویب شد آقایان رئیس التجار و نصرت الدوله از آقای وزیر پست و تلگراف سؤالی داشتند

وزیر پست و تلگراف - اگر اجازه می فرمائید قبل آقای خیر السلطنه را که یکی از قدیمترین اعضاء وزارت پست و تلگراف هستند بسمت معاونت وزارت پست و تلگراف معرفی می کنم .

رئیس - آقای نصرت الدوله اجازه

نصرت الدوله - سؤال بنده از آقای وزیر پست و تلگراف راجع بدفاتر پست جنوب بود می خواستم توضیح بفرمائید وضعیات فعلی این دفاتر چیست و قراری که در کنگره مادریه نسبت باین دفاتر داده

شده بچه مناسبت تاکنون آن قرار اجرا نشده است و علت تأخیر آن چه بوده است .

وزیر پست و تلگراف - این موضوع ختم است و امیدوارم در آتیه خیلی نزدیکی تصرف دفاتر جنوب را بتوسط مامورین پستخانه که عنقریب در شرف عزیمت هستند بمرض مجلس شورای ملی برسانم .

نصرت الدوله - بنده این سؤالی که کردم برای این بود که توضیحات بیشتری در مجلس دریافت کنم ولی این اندازه که آقای وزیر پست و تلگراف می فرمائید مسئله ختم است و امیدوارم مامورین دولتی در آتیه خیلی نزدیکی دفاتر را تحویل بگیرند بنده راقانع نمیکنم بنده می خواستم بدانم وضع این دفاتر چگونه است و چه شده است؟ و سبب چیست؟ در صورتی که یک سال از موقع قرارداد کنگره مادریه می گذرد تاکنون این دفاتر تحویل نشده که تازه پس از یکسال باید انتظار داشت کدر آتیه نزدیکی تحویل خواهد شد .

وزیر پست و تلگراف - چنانچه عرض کردم مدتی است این موضوع مطرح بحث و مذاکره است و عنقریب آن دفاتر که هجرت از ۸ دفتر در خلیج فارس و چهار دفتر در هرستان می باشد بتصرف اعضاء پستخانه درمی آید و جزئیات آن هم بمرض مجلس خواهد رسید .

رئیس - آقای رئیس التجار اجازه

رئیس التجار - يك كتابچه از قرار دادهای تلگرافی دولت با کمیانی انگلیس چندی قبل طبع و از وزارت پست و تلگراف به مجلس فرستاده بودند ولی خیلی ناقص نوشته بودند بقیه اش را هم جمع آوری کرده و خواهد فرستاد در آن کتابچه ۲ سه فقره مطالب بود که لازم بود بنده راجع بآنها از آقای وزیر سؤالاتی بکنم و امروز هم قبل خدمتشان عرض کردم و فرمودند عنقریب کلیه صورتها جمع آوری نموده و به مجلس فرستاده می شود و موقعی که صورتها به مجلس آمد بنده سؤالات خود را تجدید خواهم کرد .

وزیر پست و تلگراف - عنقریب بمجلس تقدیم می شود .

رئیس - آقای تدین اجازه

تدین - بنده راجع بانفصال معاون سابق وزارت پست و تلگراف سؤال از آقای وزیر داشتم .

وزیر پست و تلگراف - این سؤال بیند اخطار نشده است .

تدین - بنده سؤال خود را عرض میکنم بعد هر چه می خواهند جواب بفرمائید

فملا خاطر نمایندگان محترم را جلب میکنم که این موضوع خیلی مهم است . بطوریکه معلوم است آقای مخبر الدوله معاون وزارت پست و تلگراف مزول و بجای ایشان آقای خیر السلطنه منصوب شده اند اولاً عرض میکنم بنده هیچ نظر سوئی نسبت بآقای خیر السلطنه ندارم بلکه خدمتشان ارادت دارم و مخالف ایشان نیستم و علاقه خاصی هم بآقای مخبر الدوله ندارم که از نقطه نظر خصوصی بخواهم از ایشان دفاع کنم .

در ایران تاکنون يك اصلی مرسوم بوده هست و آن اصل این است که وزیر وقت همیشه اختیار داشته است معاون وزارت خانه خود رئیس کابینه را تغییر بدهد ولی موضوع انفصال آقای مخبر الدوله اگر چنانچه در اثر ثبوت تقصیر و خطائی اداری می بود بسیار بجا و بموقع بود بنده هم خیلی مایل هستم که هر يك از اجزاء کل یا جزء وزارتخانه وقتی منفصل می شوند در اثر ثبوت تقصیر و خطای اداری باشد ولی آنچه بنده اطلاع دارم آقای مخبر الدوله به يك محکمه جلب نشده اند . شورای اداری یا محکمه هم تشکیل نشده است که در اثر آن محکوم به خطا یا تقصیر اداری شده باشد در اینجا يك موضوعات دیگری است که من ناچارم عرض کنم و در آخر هم عقیده خود را اظهار کنم یگانه کسی که در وزارت پست مخالف جدی مولیر بود و اسناد و خطا کاری های مولیر را تهیه کرده بود شخص مخبر الدوله بود و تصدیق خود

آقای وزیر پست و تلگراف به جهت این مسئله بهترین دلیل است . بعضی از آقایان نمایندگان در کمیسیون که بجهت رسیدگی بحساب مولیر و عملیات او هفته قبل در دربار تشکیل شده بود تشریف داشتند آقای وزیر پست و تلگراف بالصراحة اظهار فرمودند که چون مخبر الدوله مخالفین مولیر است

و چون ایشان یگانه مخالف جدی مولیر هستند و از اسناد و مدارك كاملا مستحضرید باین جهت ایشان را دعوت کردیم تا كاملاً توضیح بدهند حالا نتیجه آن کمیسیون چه شد و چه شكل عجیب و غریبی به خود گرفت به ماند به آنها کاری ندارم ولی از خارج می شنوم راجع بآقای مخبر الدوله از یکی از مقامات عالیه ابتدا شفاهاً بایشان اظهار می شود که باید از شغل خود استعفا بدهید زیرا يك موجباتی ایجاد شده و يك فشار هائی پیدا شده است که از اثر آن فشار ها است که وجود شما در این وزارت خانه تولید اشکال میکند مخصوصاً به ایشان گفته شده بوده است که حاضر هستیم تا موقعی که کار ندارید حقوق شما را تأمین کنیم ولی مخبر الدوله در جواب می گوید اگر من تقصیری کرده ام خیانتی کرده ام حاضر هستم معا که شوم محکمه تشکیل

دهند بعد از آنکه تقصیر من ثبوت رسیده اول انفصال و بعد هر مجازاتی قرار بدهید من میپذیرم و اگر چنانچه خطا و تقصیر اداری ندارم به چه دلیل استعفا بدهم در جواب به ایشان گفته میشود خیر اینطور نیست بعد کتباً بایشان نوشته می شود مستغنی شوید تا موقعی که برای شما کار پیدا شود حقوق شما تأمین می شود ایشان جواب میگویند مطلب همانطور است که قبلاً گفته شده و این دو نوشته هم موجود است بهر جهت آنچه بنده احساس می کنیم این اقدام آقای وزیر پست و تلگراف در این موقعی یک نتیجه بسیار سوئی برای آینه مملکت خواهد داشت چرا ؟ برای اینکه بعد از این تکلیف اعضاء و مستخدمین ادارات با این ترتیب معلوم است یعنی از این تاریخ به بعد هر چه از مستخدمین اروپائی دیدند نباید يك كلمه حرف بزنند زیرا نتیجه انفصال و خروج از خدمت است بلی آقای وزیر حق دارند مطابق معمول معاونان خودشان را ببیل خود انتخاب کنند ولی تصدیق می فرمایند هر حق را در هر موقع نمی شود اجرا کرد بنده عرض میکنم اگر معبر الدوله خطائی کرده است او را معاف کنید و اگر تقصیرش ثابت شد او را منقضی کنید و اگر هم طرف اعتماد شما نیست و این مسئله موجباتی دارد باید موجبات آن معلوم شود والا انفصال مالیه معبر الدوله را بدون معافا که و ثبوت تقصیر جز اینکه چون بر ضد مولیرت و مخالف او بوده است و او را معزول نموده اند به چیز دیگری می شود حمل کرد

بنابراین بنده نمی خواهم این یادگار از حضرت عالی در این وزارتخانه باقی بماند و تا و شب که بنده اطلاع داشتم آقای مخبر السلطنه هنوز استعفا خود را کتباً نفرستاده اند حالاً اگر عالی از این دارد خوب است بیان فرمایند و اگر امروز هم نمیتوانید علت آن را فرمایند در این فرمایتید

وزیر پست و تلگراف - خوب است که نماینده محترم اطلاعاتشان زیادت از وزیر است این فرمایشاتی را ایشان فرمودند بنده بهیچوجه از آنها اطلاعی ندارم ولی يك نکته خودشان بیان فرمودند که وزیر حق دارد معاون خود را تغییر بدهد البته این مسئله احتیاج به خفایت و تقصیر ندارد وزیر وقتی معاون خود را هم سلیقه خود دید او را نگاه می دارد و اگر با او هم سلیقه نیست او را تغییر می دهد هیچ خفایتی هم موجود نیست هیچ تقصیری هم لازم نیست و این بیاناتی را که فرمودند بنده هیچ اطلاعی ندارم و اگر اطلاعی هم در این موضوع پیدا کردم برض منسانم راجع به کمیسیون دربار هم یکی از اشخاصی که مخالف در صلاحیت آن کمیسیون بودند خود آقای تدین بود جمعی از روسای پست و تلگراف و وزرای سابق به دربار

دعوت شدند که کمیسیونی تشکیل دادند بحساب مولیرت رسیدگی نمایند سه ساعت تمام که از ساعت دو قبل از ظهر الی یکساعت بعد از ظهر باشد آقایان مذاکره نمودند بالاخره رای دادند که کمیسیون صلاحیت ندارد بهر جهت مسئله تغییر معاون هیچ مربوط به موثر نبوده البته مسئله مولیرت هم تعقیب می شود ولی مسئله را که آقای تدین فرمودند جداً تکذیب میکنم و نتیجه معاون ابتدا ربطی به مسئله مولیرت ندارد

تدین - اولاً تکذیب جناب عالی استاندار از بین نمی برد ثانیاً بطوریکه عرض کردم وزیر حق دارد معاونش را تغییر دهد ولی این در صورتی است که اذعان مشوب نشود که این انفصال مربوط بیک خصوصیتی است

وزیر پست و تلگراف - آقای تدین تقریباً استیضاح میکند اگر استیضاح است خوب است مقرر فرمائید بنویسید تا بنده حاضر شوم جواب استیضاح را بدهم همه بین نمایندگان این استیضاح است

صدای زنک - امر بسکوت

رئیس (خطاب به آقای تدین) اظهارات را بطور سؤال فرمائید

تدین - این تغییر معاون امروز تأثیرات شوش خیلی زیاد است ولی راجع به کمیسیون بنده لازم می دانم مختصری عرض کنم ایشان کاملاً حقایق را فرمودند در کمیسیون اولاً سؤال شده که این کمیسیون چه صلاحیت دارد کمیسیون تعقیق است محکمه است ؟ چیز دیگر است گفته شد کمیسیون تعقیق است بعد مذاکره شد که آیا رای این کمیسیون فقط مدرک است برای عملیات دولت ؟ اعضاء کمیسیون گفتند تا ما بدانیم رای ما قاطع است شروع باین کار نخواهیم کرد داخل مذاکره نمی شویم آقای وزیر فرمودند این کمیسیون استماع است بنده گفتم آقای وزیر چه عقیده دارند باینکه سابق این اعتراضات شده گفتند من عقیده ندارم گفتم پس خوب است آقای وزیر تحقیقات لازم را نموده آنوقت پس از تحقیق با مسیو مولیرت رابری الذمه می دانند یا بعکس او را مقصر می دانند آنوقت هر عقیده پیدا نمودند در مجلس علناً اظهار دارند یا بگویند من که وزیر وقت هستم مسیو مولیرت را برخلاف وزیر سابق بری الذمه می دانم یا این که می گویند او را مجرم می دانم آنوقت اگر او را مجرم دانستند شما میشود مدعی و مسیو مولیرت مدعی علیه خواهد بود و در این صورت این مسئله بیکی از دو طریق می تواند حل شود یا با اصول حکمیت یا بطریق ارجاع به محکمه صالحه آنوقت اگر قرار با اصول حکمیت شد ما حاضر هستیم عقاید خود را اظهار کنیم مشروط بر اینکه طرفین یعنی

فوائد عامه معلومات علیحدہ لازم دار وزارت داخله معلومات قسم دیگر که در نظامنامه هر يك از وزارتخانهها قید میشود باینجهت نوشته شد است که علاوه بر شرایط عمومی مندرجه در ماده دوم باید شرایط و معلومات آن وزارتخانه دارا باشد

رئیس - آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده موافقم

رئیس - آقای سلیمان میرزا هم موافقت

سلیمان میرزا - بلی

رئیس - آقای رکن الملک (اجازه)

رکن الملک - این توضیحی که آقای مخبر دادند فرمودند تکلیف مستخدمین فعلی وزارتخانهها در آخر قانون چند ماده نوشته شده است بنده هر چه نگاه می کنم چنین ماده نمی بینم و کمالی می کنم که اگر اینطور رای بدهیم پس از گذشتن این قانون اگر قرناً مستخدمین شانزده ساله در وزارتخانهها باشند میتوانند بگویند این شرایط شامل حال ما نیست

مخبر - همانطور که قبلاً عرض کردم این قانون برای آینده است و شامل حال مستخدمین که فعلاً در ادارات هستند نمیشود و نمی توان آنها را خارج نمود چون سابقاً قانونی نبوده و بیک ترتیبی داخل شده اند راجع بآنها هم در آخر يك ترتیبی داده شده

رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - این ماده البته خیلی لازم است ولی بنده از آقای مخبر سؤالی داشتم و آن این است که بعضی وزارتخانهها نظامنامه ندارند و باین قید صریحی که در اینجا شده است چه صورت دارد بنده می خواستم بدانم که آیا آقای مخبر تحقیق فرموده اند تمام وزارتخانهها نظامنامه دارند و مدون شده است یا اخیر اگر ندارند باین قید صریحی که در اینجا شده است این مسئله چه صورت دارد

مخبر - در این قانون ماده ایست که معین کرده است باید هر يك از وزارتخانهها تا سه ماه دیگر برای خود نظامنامه داخلی تهیه نمایند

رئیس - آقای دست غیب (اجازه)

حاج سید محمد باقر - دست غیب

آقای دست غیب - در این قانون ماده ایست که معین کرده است باید هر يك از وزارتخانهها تا سه ماه دیگر برای خود نظامنامه داخلی تهیه نمایند

رئیس - کسی اجازه نمی خواهد ماده پنجم قرائت می شود

مخبر در ضمن اینکه خواستند این شرط را بیک شرط خصوصی قرار بدهند تصدیق کردند که یکی از شرایط عمومی است برای اینکه فرمودند این شرط مخصوصی وزارت خانه است در صورتی که ما يك شرط مخصوصی برای وزارتخانهها نداریم اولاً در جلسه گذشته فرمایشی بود که مستخدمین

کردند پس با استثنای آنها هر مستخدمی که داخل در ادارات دولتی می شود باید دارای يك شرایط عمومی باشد مثلاً ایالت شعبه است از وزارت داخله و از هر وزارتخانه شعبی متفرع می شود و مستخدم آن شعب جزو آن وزارتخانه حساب می شود پس این که فرمودند مستخدم هر وزارتخانه باید دارای يك شرایط مخصوصی باشد اینطور نیست و این شرط يك شرط عمومی است و شامل حال هر وزارتخانه می شود زیرا ما مستخدمین نداریم که از صنف این وزارتخانهها خارج باشد برای اینکه با داخل در وزارتخانه است یا در ایالات و ولایات که شعب وزارتخانه مرکزی است پس در هر صورت این شرط يك شرط عمومی است مثلاً تبعیت ایران در هر وزارتخانه یکی از شرایط عمومی است بنا بر این می خواهم عرض کنم ماده سوم لازم نیست و اگر قبول می کنند این جمله را جزء ماده سوم داخل نمایند

وزیر پست و تلگراف - برعکس نظریه آقای دست غیب بنده این ماده را خیلی لازم می دانم برای اینکه وزارتخانهها و ادارات دولتی يك قسم مستخدمین و اجزاء عمومی دارند و بعضی از وزارتخانهها همانطور که آقای مخبر فرمودند مستخدمین دارند که خارج از اجزاء عمومی هستند و این ماده بیشتر شامل حال آن قبیل اجزاء می شود مثلاً بعضی اجزاء وزارت خارجه باید دارای معلومات مخصوصی باشند سواى معلومات اجزاء سایر وزارتخانهها و باید از مدرسه سیاسی دیپلم داشته باشند و علوم سیاسی را تحصیل کرده باشند یا بعضی اجزاء وزارت عدلیه که باید يك رشته تحصیلات قضائی و حقوقی کرده باشند تا بتوانند داخل در عضویت آن وزارتخانه بشوند در صورتی که برای سایر وزارتخانهها لازم نیست پس بنا بر این ذکر این ماده خیلی لازم است

رئیس - گویا مذاکرات کافی باشد جمعی گفتند کافی است

رئیس - ماده چهارم قرائت میشود

ماده چهارم - دخول در خدمت رسمی باید بطور سابقه بعمل آید و هر وزارتخانه مکلف است ترتیب سابقه را مطابق احتیاجات اداری در نظامنامه داخلی خود قید نمایند

رئیس - کسی اجازه نمی خواهد ماده پنجم قرائت می شود

مخبر در ضمن این که خواستند این شرط را بیک شرط خصوصی قرار بدهند تصدیق کردند که یکی از شرایط عمومی است برای اینکه فرمودند این شرط مخصوصی وزارت خانه است در صورتی که ما يك شرط مخصوصی برای وزارتخانهها نداریم اولاً در جلسه گذشته فرمایشی بود که مستخدمین

باشد و در موقع ترفیع رتبه یا اضافه مقرری مدت خدمت رسمی رعایت میشود اهم از اینکه در يك وزارتخانه خدمت کرده باشد یا در وزارتخانه های مختلفه مشروط بر اینکه خروج از يك وزارتخانه در نتیجه محکومیت یا انفصال نبوده و دخول در وزارتخانه دیگر با اجازه وزارتخانه اولی باشد و مدت خدمت بعنوان عضو مبتدی لااقل شش ماه خواهد بود

رئیس - آقای فتح الدوله (اجازه)

فتح الدوله - بنده با این جزء از ماده که می گوید خدمت عضو مبتدی جزء خدمت رسمی محسوب نمی شود مخالفم و عقیده دارم اشخاصی که در يك وزارتخانه بطور استاز خدمت می کنند وقتی رسمیت پیدا کردند در موقع ترفیع رتبه یا در موقع اضافه حقوق این مدت استاز جزء خدمت آنها محسوب می شود و الا اگر بنا باشد بکلی محسوب نشود آنوقت آن مستخدم نمی تواند با شوق و ذوق کاملی خدمت نماید بنا بر این باید وقتی رسمی می شود در موقع ترفیع رتبه و غیره آن مدت محسوب شود و اگر محسوب نشود دیگر دلغوشی ندارد

وزیر پست و تلگراف - در این موضوع يك مخالفت نظری در خارجه در قانون استخدام است در بعضی از ممالک نظیر آقای فتح الدوله را تعقیب می کنند یا این که در زمان رسمیت استخدام آن مدت را وزارتخانه خدمت می کند و وزیر با اجازه ندهد در صورتی که می بیند در این وزارتخانه آموزش نمی گذرد آنوقت این بیچاره باید در اینجا معطل و بریشان باشد یا این که می بیند معلوماتش بدر آن وزارت خانه نمی خورد و باین جهت می خواهد از این وزارتخانه استعفا بدهد و در يك وزارت خانه دیگر مشغول خدمت شود آنوقت باید ده یا نوزده روز از وزیر تعلق بگوید و بالاخره وزیر هم با او اجازه ندهد و این يك ظلمی است

مخبر - در این مسئله يك اختلافی ما بین فرمایشات آقای فتح الدوله و وزیر است حقوق دادن غیر از محسوب شدن جزء خدمت رسمی است مسئله دو قسم است یکی این که ممکن است قرار بگذارند بهیچدی يك چیزی داده شود ولی جزء خدمت رسمی محسوب نشود یا این که جزء خدمت رسمی محسوب بشود ولی حقوق داده نشود بعقیده بنده حق این است داخل خدمت رسمی محسوب نشود زیرا آن مستخدم مشغول تعلیم است و مشغول خدمت نیست ولی اگر مثل منتظرین خدمت چیزی با او داده شود هیبتی ندارد

رئیس آقای محمدولی میرزا اجازه

کوزیریا او اجازه بدهد اختیارات مردم را بدون دلیل معسود کردن بنده برخلاف قانون می دانم

مخبر - این برای این است که اختلافی در امور وزارت خانهها پیدا نشود یک نفر در يك جائی خدمت کرده خوب هم خدمت می کند از يك وزارتخانه دیگر با اجازه وزارتخانه اولی بنده با شاهزاده محمد هاشم میرزا موافقم بهتر این است نوشته شود با اطلاع وزارتخانه اولی و مستعفا اجازه مناسب ندارد

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله حاج شیخ اسدالله - بنده موافقم

رئیس - فرمائید

حاج شیخ اسدالله - بر عکس نظریات سایر آقایان بنده هم قسمت اول و هم قسمت ثانی این ماده را خیلی خوب می دانم اما قسمت اول که مدت استاز است آن مدت برای تحصیل عملی است و بعد از آنکه تحصیلات عملی تمام شد آنوقت جزء مستخدمین رسمی محسوب می شود و اینکه می فرمایند حقوق بدهند یا ندهند این مربوط باین مسئله نیست البته اگر ممکن باشد مساعدت بد نیست حتی اگر بتوانند بشاگردان مدارس هم مساعدتی نمایند و مخارج آنها را بدهند خیلی خوب است ولی این يك مسئله دیگری است اما در مدت استاز نمی توان یک نفر را مستخدم رسمی دولت دانست زیرا این مستخدم برای تکمیل تحصیلات عملی در وزارتخانه خدمت می کند و ابتدای خدمت رسمی او از روزی است که طرف رسمی می شود و يك استاندارد رسمی از طرف دولت با او داده میشود اما قسمت ثانی که آقایان نمایندگان می فرمایند اجازه وزارت خانه لازم نیست برعکس عقیده بنده این است که خیلی لازم است زیرا همانطور که مستخدم در وزارتخانه خدمت می کنند و انتظار ترقی را دارد و طول خدمت يك تأثیر فوق العاده در ترقی مقام و ترفیع رتبه دارد و وقتی سه سال در يك وزارتخانه خدمت نمود ترقی می نماید همانطور پس از این که ترقی نمود وزارتخانه انتظار استفاده از او را دارد و حالا که موقع استفاده وزارتخانه است اگر آن مستخدم بدون اجازه بیک وزارتخانه دیگر برود آن وزارتخانه انتفاع و فایده که از او باید ببرد خواهد برد پس ما باید این نظریه را داشته باشیم که نظر وزارتخانه در دخول و خروج اشخاص شرط باشد و وقتی آن وزارتخانه بوزارتخانه دیگر تبدیل میشود با اجازه آن وزارت خانه باشد زیرا اگر با اطلاع وزارتخانه اولی و مستعفا اجازه مناسب ندارد

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله - بنده موافقم

رئیس - فرمائید

حاج شیخ اسدالله - بر عکس نظریات سایر آقایان بنده هم قسمت اول و هم قسمت ثانی این ماده را خیلی خوب می دانم اما قسمت اول که مدت استاز است آن مدت برای تحصیل عملی است و بعد از آنکه تحصیلات عملی تمام شد آنوقت جزء مستخدمین رسمی محسوب می شود و اینکه می فرمایند حقوق بدهند یا ندهند این مربوط باین مسئله نیست البته اگر ممکن باشد مساعدت بد نیست حتی اگر بتوانند بشاگردان مدارس هم مساعدتی نمایند و مخارج آنها را بدهند خیلی خوب است ولی این يك مسئله دیگری است اما در مدت استاز نمی توان یک نفر را مستخدم رسمی دولت دانست زیرا این مستخدم برای تکمیل تحصیلات عملی در وزارتخانه خدمت می کند و ابتدای خدمت رسمی او از روزی است که طرف رسمی می شود و يك استاندارد رسمی از طرف دولت با او داده میشود اما قسمت ثانی که آقایان نمایندگان می فرمایند اجازه وزارت خانه لازم نیست برعکس عقیده بنده این است که خیلی لازم است زیرا همانطور که مستخدم در وزارتخانه خدمت می کنند و انتظار ترقی را دارد و طول خدمت يك تأثیر فوق العاده در ترقی مقام و ترفیع رتبه دارد و وقتی سه سال در يك وزارتخانه خدمت نمود ترقی می نماید همانطور پس از این که ترقی نمود وزارتخانه انتظار استفاده از او را دارد و حالا که موقع استفاده وزارتخانه است اگر آن مستخدم بدون اجازه بیک وزارتخانه دیگر برود آن وزارتخانه انتفاع و فایده که از او باید ببرد خواهد برد پس ما باید این نظریه را داشته باشیم که نظر وزارتخانه در دخول و خروج اشخاص شرط باشد و وقتی آن وزارتخانه بوزارتخانه دیگر تبدیل میشود با اجازه آن وزارت خانه باشد زیرا اگر با اطلاع وزارتخانه اولی و مستعفا اجازه مناسب ندارد

دهند بعد از آنکه تقصیر من ثبوت رسیده اول انفصال و بعد هر مجازاتی قرار بدهید من میپذیرم و اگر چنانچه خطا و تقصیر اداری ندارم به چه دلیل استعفا بدهم در جواب به ایشان گفته میشود خیر اینطور نیست بعد کتباً بایشان نوشته می شود مستغنی شوید تا موقعی که برای شما کار پیدا شود حقوق شما تأمین می شود ایشان جواب میگویند مطلب همانطور است که قبلاً گفته شده و این دو نوشته هم موجود است بهر جهت آنچه بنده احساس می کنیم این اقدام آقای وزیر پست و تلگراف در این موقعی یک نتیجه بسیار سوئی برای آینه مملکت خواهد داشت چرا ؟ برای اینکه بعد از این تکلیف اعضاء و مستخدمین ادارات با این ترتیب معلوم است یعنی از این تاریخ به بعد هر چه از مستخدمین اروپائی دیدند نباید يك كلمه حرف بزنند زیرا نتیجه انفصال و خروج از خدمت است بلی آقای وزیر حق دارند مطابق معمول معاونان خودشان را ببیل خود انتخاب کنند ولی تصدیق می فرمایند هر حق را در هر موقع نمی شود اجرا کرد بنده عرض میکنم اگر معبر الدوله خطائی کرده است او را معاف کنید و اگر تقصیرش ثابت شد او را منقضی کنید و اگر هم طرف اعتماد شما نیست و این مسئله موجباتی دارد باید موجبات آن معلوم شود والا انفصال مالیه معبر الدوله را بدون معافا که و ثبوت تقصیر جز اینکه چون بر ضد مولیرت و مخالف او بوده است و او را معزول نموده اند به چیز دیگری می شود حمل کرد

بنابراین بنده نمی خواهم این یادگار از حضرت عالی در این وزارتخانه باقی بماند و تا و شب که بنده اطلاع داشتم آقای مخبر السلطنه هنوز استعفا خود را کتباً نفرستاده اند حالاً اگر عالی از این دارد خوب است بیان فرمایند و اگر امروز هم نمیتوانید علت آن را فرمایند در این فرمایتید

وزیر پست و تلگراف - خوب است که نماینده محترم اطلاعاتشان زیادت از وزیر است این فرمایشاتی را ایشان فرمودند بنده بهیچوجه از آنها اطلاعی ندارم ولی يك نکته خودشان بیان فرمودند که وزیر حق دارد معاون خود را تغییر بدهد البته این مسئله احتیاج به خفایت و تقصیر ندارد وزیر وقتی معاون خود را هم سلیقه خود دید او را نگاه می دارد و اگر با او هم سلیقه نیست او را تغییر می دهد هیچ خفایتی هم موجود نیست هیچ تقصیری هم لازم نیست و این بیاناتی را که فرمودند بنده هیچ اطلاعی ندارم و اگر اطلاعی هم در این موضوع پیدا کردم برض منسانم راجع به کمیسیون دربار هم یکی از اشخاصی که مخالف در صلاحیت آن کمیسیون بودند خود آقای تدین بود جمعی از روسای پست و تلگراف و وزرای سابق به دربار

روح اهالی بشود. این بود که این ماده وضع شد و اگر وزیری يك امری داد و مأمورین دولت دیدند این امر برخلاف قانون است بوزیر تذکر بدهند که این امر برخلاف قانون است آنوقت اگر وزیر بنا بر مصلحت مملکت آن کار را لازم دانست و همچنین جمله را گفت که من مسئول هستم و ترتیب اداری نباید متعطل باشد از من باز پرس خواهد شد نه از تو باید کتبا بنویسد کدر موقعی که من از وزیر سؤال می کنم سندوز بر دست باشد مخصوصاً آقایان باید متوجه باشند که در نظریه تأمینات لا ینقطع صاحب منصب بالادست به مأمور جزء خود امر می دهند بر فلان کار را بکن اگر آن مأمور جزء عمل نکند گرفتار مؤاخذه است و عذرش را خواهند خواست و خواهند گفت برخلاف نظامات اداری رفتار کرده است و اگر عمل بکنند برخلاف قسمی است که خوده و برخلاف قانون خواهی است این است که ماهر در طرف را گرفتیم که هم حفظ انتظامات اداری شده باشد و مأمور آن امر را اجراء بکنند و هم سند کتبی داشته باشد کفرها مسئولیتی نداشته باشد

رئیس - آقا سید محمد تقی (اجازه)

آقا سید محمد تقی - بنده موافقم عرضی نداشتم

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی موافقم

حاج میرزا مرتضی - خیر مخالفم

رئیس - بفرمائید

حاج میرزا مرتضی - بنده عرض می کنم مسئولیت وزیر هم در حدود قانون است ما نباید يك عسکری بکنیم که در واقع به آنها تعلیم بدهیم که برخلاف قانون هم ممکن است رفتار بکنند مسئولیت مأمور هم باید در حدود قانون باشد و هر گاه وزیر برخلاف قانون امری داد آنها نباید در اجراء اطاعت کنند والا این مطلب باعث می شود که هر وزیری می تواند يك امری بکند و برخلاف قانون بدهد و اعضاء جزء هم ناچارند قبول کنند و اینطور می شود که هر وزیری با قبول مسئولیت می تواند حکمی برخلاف قانون بدهد ما باید کاری بکنیم که اصلاً احکامی که برخلاف قانون است اجراء نشود و اطاعت اجزاء جزء هم نسبت بوزیر باید مطابق قانون باشد و هر کجا که برخلاف قانون باشد نباید اطاعت بکنند ما می خواهیم قانون را در مملکت مجری بدانیم و همان طور که شاهزاده سلیمان میرزا فرمودند باید حسن قانون خواهی در تمام افراد تولید شود ولی معنی این ماده بکلی این است و معنی این مطلب اینطور می شود که اگر

وزیری حکمی برخلاف قانون بداد خود داداگر قبول مسئولیت را عهده دار شود و آن مأمور آن کار را اجرا کنند و این مطلب قانون را از بین میبرد و عقیده بنده این است کلبه مسائلی که برخلاف قانون است ولو اینکه امروز هم باشد باید مأمورین اجراء نکنند و هر کجا موافق با قانون است اطاعت کنند.

مغیر - مقصود این است که اگر وزیر يك حکمی برخلاف قانون بکند آن مأمور حق دارد سند کتبی مطالبه نماید آنوقت وزیر می نویسد اینکار را بکن مسئولیتش بعهده من است و او آنرا سند می کند و می گذارد در بگش و هر وقت از او سؤال کردند می گوید بوجه موجب اینست من اینکار را کردم صحیح است که باید برخلاف قانون رفتار شود حالا اگر چه باید کرد و این مطلب برای این است که اگر چنین چیزی اتفاق افتاد در موقع بازخواست مأمور سند داشته باشد

رئیس - مذاکرات کافی است (جمعی گفتند کافی است)

رئیس - پیشنهادی رسیده قرائت می شود.

شیخ الاسلام اصفهانی - عبارت خود ماده کافی است بنده پیشنهاد خود را استرداد می کنم.

رئیس - پس ماده نهم قرائت می شود.

بمضمون ذیل قرائت شد

ماده نهم - متخصصین فنی از اتباع داخله که برای خدمات دولتی لازم می شود ممکن است بموجب قرار داد های مخصوصه برای مدت معین اجیر شوند

رئیس - آقای دولت آبادی اجازه

حاج میرزا علی محمد دولت آبادی این قانونی را که مامی نویسم برای استخدام می نویسم نه برای چیز دیگر معنی این ماده این است که دولت می تواند فنی را اجیر کند مگر کسی گفته است که نمی تواند که این ماده را نوشته اند و بنده بکلی اینده را زائد می دانم.

مغیر - این ماده برای این نوشته شده است که اگر متخصصین خارج از ادا ده مدتی استخدام دولت را کردند خودشان را جزء مستخدمین رسمی بدانند و توهم نرود احکامی که برای مستخدمین رسمی است شامل حال آنها هم است مثلاً يك وقتی لازم شد يك مهندس را یکسال اجیر کنند وقتی مدت استخدامش گذشت دیگر نگویند من مستخدم دولت هستم نخواهد استفاده از مواد این قانون از قبیل حقوق تقاعدی و غیره بکنند

رئیس - آقای آقا سید یعقوب اجازه

آقا سید یعقوب - بنده خواستم به آقای مغیر تذکر بدهم که کلمه ممکن است بمعنی بنده زائد است برای این که متخصصین فنی که از اتباع داخله هستند مسلم است ما حتماً باید آنها را استخدام کنیم و از آنها استفاده کنیم دیگر قید ممکن است لازم نیست

رئیس - آقای عماد السلطنه اجازه

عماد السلطنه - بنده این ماده را ناقص می دانم و يك کلمه باید اضافه شود.

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله موافقم.

حاج شیخ اسدالله - بسی موافقم.

رئیس - بفرمائید

حاج شیخ اسدالله - این ماده بنظر بنده هیچ ایراد و اشکالی ندارد و خیلی صاف بنظر می آید مثلاً يك نفری در خارج هست که در ادارات دولتی هیچ درجاتی را هم طی نکرده و برای عملیاتی مثل مهندس و میکانيک و یادر کارهای دیگر دولت مجبور شده است او را اجیر کند البته باید بکنند تصور نمیکنم این مطلب اشکالی داشته باشد و خیلی صاف و روشن بنظر می آید و ماده نهمی هم هست.

رئیس - آقای عماد السلطنه خراسانی.

عماد السلطنه - اگر چه ترتیب مستخدمین خارجی را در ماده نهم ذکر کرده اند ولی بنده تصور می کنم شاید بعضی مواقع مستخدمین جرنلی را بخواهند از خارجه اجیر کنند که محتاج بکنتراست رسمی نباشد بنا بر این عقیده بنده این است کدر این جا لفظ خارجه را هم بر داخله اضافه کنند که دیگر محتاج نباشد قرار داد این ها را هم مجلس بیاورند.

رئیس - آقای محمد ولی میرزا موافقم.

محمد ولی میرزا - بنده هم نظر آقای عماد السلطنه را تأیید می کنم که لفظ خارجه برداخله اضافه شود و پیشنهاد هم کردم.

رئیس - آقای سلیمان میرزا اجازه

سلیمان میرزا - آقایان باید در نظر داشته باشند که اگر این اجازه را بدهند ممکن است از فرد تمام اتباع خارجه را که برای استخدام می خواهند اجیر بکنند این ماده شامل حال آنها هم بشود در صورتیکه صریح قانون اساسی است که اتباع خارجه

وقتی برای يك کاری در مملکت استخدا می شوند باید بموجب کنتراست مخصوص و تصویب مجلس باشد برای این که از نقطه نظر ملیت آن باید مجلس ملاحظه کند و او را استخدام نماید و این متخصصین فنی کدر این ماده نوشته شده همان مستشاران و اشخاص دیگری هستند که در ماده بعد نوشته شده مثلاً فردا وزارت فوائد عامه چند نفر مهندس می خواهند و باید از يك دولتی استخدام شود مجلس لازم است از نقطه سیاست و روابط خارجی ملیت او را در نظر بگیرد و به بند این مستخدمین را که می خواهد استخدام کند از کدام ملت استخدام کند برای مملکت نافع تر است بعد از ملیت آنوقت در شرایط کنتراست او داخل شود و تمام مواد آن رای بدهد همینطور مدت آن را معین کند که برای چه مدتی باید باشد یکسال یا دو سال این است که در ماده بعد ذکر این مسئله شده اما برای اجیر کردن متخصصین فنی داخله اهمیت ضروری نخواهد داشت و وزراء برای هر وزارت خانه لازم بدانند معمار مهندس و غیره را می توانند با يك شرایط معینی اجیر کنند و این هم فقط برای این ذکر شده که این اشخاص بس است آنکه به موجب کنتراست مدتی استخدام شده خود را جزو مستخدمین رسمی ندانند و تقاضای ترقیع رتبه و حقوق تقاعدی نکنند و موادی که برای این ترتیبات نوشته شده شامل آن ها نشود این است که بطور اشاره ذکر شده است که برای اموال خصوصی دولت می تواند مستخدمین فنی را قبول کند و فقط حقوقی را که برای آنها معین کرده اند خواهند داد

رئیس - اگر آقایان موافق باشند بقیه مذاکرات می ماند بجلسه بعد

بعضی تقاضا نمودند ماده دهم هم قرائت شود

رئیس - قرائت می شود

بمضمون ذیل قرائت شد

ماده دهم - ترتیب استخدام و تعیین حقوق و مدت خدمت مستخدمین و مستشاران خارجی به موجب کنتراست های مصوبه مجلس شورای ملی خواهد بود

رئیس - آقای تدین (اجازه)

قدین - در این ماده اشخاصی را که دولت می تواند استخدام کند دو طبقه معین کرده اند یکی مستخدمین و یکی مستشاران خارجی و نظر بنده کرائی که سابقاً در همین مجلس شد نظریات آقایان نسبت بمستشار خوب نیست و بنده عقیده ام این است که آنچه دولت می خواهد از خارجه جلب کند بگاید بمنوان متخصصین باشد نه مستشاران اشخاص را هم که دولت می آورد یا دارای درجات عالی دانسته هستند باینجهت عقیده

بنده این است که چون کلبه مستخدمین شامل هر دو طبقه می شود خوب است بهمان کلمه مستخدمین اکتفا شود و کلمه مستشاران از اینجا حذف شود و اگر در يك موقعی مقتضی شد و مصالح مملکت اجازه داد خود کلمه مستخدم شامل مستشار هم خواهد شد ولی بنده شخصاً عقیده ندارم بمنوان مستشار اشخاص را جلب کنیم باین جهت حذف کلمه مستشار را تقاضا می کنم و پیشنهادی هم کرده ام

مغیر - بعقیده بنده لفظ مستشار بودنش بهتر است شاید موقعی می شود که مستشار لازم می شود آنوقت باید دست دولت بسته باشد علاوه مستشار کنتراست بمجلس خواهد آمد اگر مجلس صلاح دانست می گوید مستشار باشد و اگر لازم نداشت کنتراست را رد می کند

رئیس - آقای تدین (اجازه)

قدین - لازم نیست ما يك کلمه که احتمال می دهیم در يك موقعی لزوم پیدا خواهد کرد و بعقیده بنده هیچوقت صلاح ایران نخواهد بود مستشار بیاورد در قانون ذکر کنیم

همان کلمه مستخدمین کافی است

رئیس - آقای تدین پیشنهاد کرده اند لفظ مستشار حذف شود ارسال می شود بکمیسیون جلسه آتی روز یکشنبه چهار ساعت قبل از ظهر دستور اولاً لایحه راجع به سیم کشی بین گرند و قهر تو ثانیاً بقیه شود اول در همین قانون

حائری زاده - اگر صلاح میدانند راپورت کمیسیون مبتکرات راجع بانتراع حکومت ابرقواضا صفا هم جزئی دستور بشود

رئیس - چون شعبات باید امروز تجدید شود بقرعه معین می شود هر شعبه پانزده نفر خواهد بود غیر از شعبه پنجم و ششم

آقایان منصور الملک و امیر ناصر بقرار ذیل استقراع نمودند

شعبه اول - آقایان وکیل الملک . رکن الملک . شیخ الاسلام . ملایری . آصف الممالک . حاج شیخ محمد حسن کروی . حاج میرزا عبدالوهاب بیان الملک . آقا میرزا علی کازرونی . سردار مقیم . تدین . ناظم الملک . ملایری . صدرا سلام . فتح الدوله . سلیمان میرزا

شعبه دوم - آقایان لسان الملک . حاج سید محمد باقر دستغیب . صمصام السلطنه . موتن السلطنه . حاج شیخ اسدالله . منتصر الملک . آقا میرزا هاشم آشتیانی . عبدالملک . سالار معظم نصیر الدوله . سلطان العلماء . آقا میرزا شهاب الدین صدرائی . غضنفر خان

شعبه سوم - آقایان شیخ المراقین زاده . آقا سید محمد تقی طباطبائی . امیر ناصر . عدل السلطنه . آقا میرزا محمد نجات . حاج میرزا اسدالله خان . حاج میرزا علی محمد دولت آبادی . عماد السلطنه خراسانی . جلیل الملک . حاج میرزا تقی خان نائینی . نصیر السلطنه . آقا میرزا ابوالقاسم خان قیو ضات . محمد ولی میرزا حاج سید المحققین

شعبه چهارم - آقایان آقا سید قاضل رفت الدوله . اقبال السلطان . آقا سید حسن مدرس . آقا میرزا ابراهیم قمی سردار معظم کردستانی . آقا میرزا محمد صادق طباطبائی . بهاء الملک . ناظم دفتر آقا میرزا طاهر تنبکابانی . آقا سید کاظم یزدی . معتدالتجار . امین الشریعه و قار الملک

شعبه پنجم - آقایان سهام السلطان مساوات . نظام الدوله . دکر لقمان . حاج مغیر السلطنه . حائری زاده . قوام الدوله . حاج میرزا مرتضی . شریعتمدار کرمانی . ملک الشعراء . آقا سید یعقوب مستوفی الممالک . آقا شیخ ابراهیم زنجانی معتمد السلطنه

شعبه ششم - آقایان رئیس التجار محمد هاشم میرزا . ارباب کیخسرو . آقا شیخ محمد حسن سعادت . سردار جنک . حاج امین التجار . آقا سید حسین خان بلوچ . محقق العلماء . مستشار السلطنه . آقا میرزا ابراهیم خان . ملک آرائی . موتن الملک . احتشام الدوله نصیر دیوان . شیخ الاسلام اصفهانی

رئیس - اسامی که بشعبه اوزدوم و سوم و چهارم باید اضافه شود از قرار ذیل استقراع بعمل آمد

شعبه اول - آقا میرزا سید حسن کاشانی

شعبه دوم - آقای بیان الدوله

شعبه سوم - آقای عماد السلطنه اصفهانی

شعبه چهارم - آقای سید الملک

رئیس - این شعبه ها روز یکشنبه قبل از تشکیل جلسه باید تشکیل به شود و هیئت رئیسه خود را معین کند و اعضائی هم که برای کمیسیون عرایض لازم است باید انتخاب شود

رئیس - ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - بنده در برج توریك سوآلی از وزارت مالیه کرده ام متأسفانه هنوز برای سؤال حاضر نشده اند و چون فوت وقت هر ساعت برخلاف مملکت می افزاید لذا شرح آنرا عرض می کنم و از مقام ریاست تقاضا می نمایم وزارت مالیه بنویسد و تأکید کند که وزارت مالیه تحقیقات لازمه بعمل آورده و در صورتی که این مسئله حقیقت

داشته باشد جلوگیری کنند چون یکی از مسائل حیاتی مملکت است طلای ما را که در مواقف خودش از مملکت ما خارج کردند و بجای آن نقره بمملکت وارد نمودند حالیه نقره را هم خارج و در عرض مس بمملکت وارد می کنند از قرائت بکنند بنده می خنوم مدتی است يك پنجهزار بهائی نقره در روسیه مسکوک می شود که یکطرف آن خیر و خورشید و یکطرف آن بحروف روسی سکه خورده است و عقیده خود روسها این است که این پنجهزارها صدی پنجاه و دو هس و صدی چهل هشت نقره دارد و در صورتی که اینطور نیست و آن پنجهزارها را به محک زده اند صد هفتاد و پنج مس و صد بیست و پنج نقره دارد و در سرحدات با تر کنها که معامله می کنند چون آنها باین مسئله بی برده اند در وقت معامله صدی سی تخفیف می دهند یعنی هفتاد تومان جنس می خردند و صد تومان از آن پنجهزارها می دهند و همچنین آنچه دوهزاری نقره در مملکت است جمع می کنند و می فرستند به آنجا و در آنجا به همین ترتیب سکه می زنند و برمی گردانند بدیهی است اگر این مسئله صحیح باشد معلوم نیست سر انجام این کار بکجا خواهد کشید این است که بنده استدعا دارم بوزارت مالیه نوشته شود اگر حقیقتاً این مطلب صحت دارد ورود این سکه در سرحدات جداً قذف شود و از ورود آن جلوگیری کنند علاوه يك ترتیبی اتخاذ نمایند سکه های حاضر را هم که در دست مردم است به وسیله ممکن است جمع آوری نموده و از جریان بپندازند که بعدها يك خسارت مهمی متوجه مملکت و مردم نشود

رئیس - بوزارت مالیه تذکر داده می شود که زودتر برای جواب حاضر شود و این اطلاعاتی را که جناب عالی دارید بنویسد تا بنده هم بوزارت مالیه بنویسم که زودتر در جلو گیری این کار اقدام شود

آقا میرزا ابراهیم قمی - بنده هم راجع بسد جاچرود که پانزده هزار تومان اعتبار داده است سوآلی کرده ام چون مدتی است آقایان وزراء برای جواب حاضر نشده اند خواهش می کنم بفرمائید برای جواب حاضر شوند.

رئیس - این یکی هم یادداشت میشود دیگر اظهاری نیست

اظهاری نشد

(جلسه بکریع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

مؤتمن الملک

جلسه ۱۳۴

صورت مشروح مجلس یوم یکشنبه هیجدهم سرطان ۱۳۰۱ مطابق سیزدهم ذی قعدة ۱۳۴

مجلس دوساعت و نیم قبل از ظهر به ریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید